

Yttrande över medborgarförslag

Dnr 17KS549-5
2018-04-18

Kommunstyrelsen

Eva Lindelöw Sjöö
Telefon 026-17 81 19
eva.lindelow.sjoo@gavle.se

Yttrande över Medborgarförslag - Ett stadsmuseum för att säkra vår historia och belysa vår stadsutveckling

Beskrivning av ärendet

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11 § 38a väcktes rubricerat medborgarförslag. Medborgarförslaget remitterades till kommunstyrelsen för beredning.

Gunnar Lidfeldt, Gävle, har inkommit med ett förslag om att Gävle kommun, gärna i samarbete med läns museet, kommunarkivet, folkrörelsearkivet samt andra privata arkiv och samlingar, låter utreda möjligheterna att inrätta ett stadsmuseum. Syftet är att säkra vår historia och belysa vår stadsutveckling till glädje för invånare i alla åldrar samt för turister och andra tillresande. Av medborgarförslaget framgår det att i en eventuell utredning bör även beaktas möjligheterna att använda digitalisering för att åskådliggöra Gävles historia och belysa stadens utveckling eftersom ett museum inte nödvändigtvis behöver fyllas med föremål.

Yttrande

I medborgarförslaget från Gunnar Lidfeldt, tidigare stadsarkitekt i Gävle, med rubriken "Gävles historia och utveckling" föreslår han att kommunen låter utreda möjligheterna till ett stadsmuseum, gärna i samarbete med andra kulturinstitutioner i Gävle.

Anledningen till medborgarförslaget, uppges vara att läns museet efter att ha varit stängt för renovering sedan januari 2016, nu efter öppnandet i oktober 2017, i större utsträckning än tidigare betonar sin roll som läns museum. Lidfeldt menar att det innebär att "vi gävlebor kan sakna det som förr lyfte fram just staden Gävles egen historia och utveckling".

Historiskt inrättades i Gävle ett stadsmuseum i enlighet med ett testamente "John och Antonie Rettigs museifonder" från 1932. Stadsmuseet förvaltades av Gävle stad och efter 1971 av Gävle kommun fram till 1977 då det ombildades till läns museum med delat huvudmannaskap mellan kommunen och landstinget.

Gävle kommun har genom överenskommelse med Landstinget Gävleborg och ett beslut i fullmäktige (KF § 57 1993) delat upp ansvaren för respektive

läns museet och symfoniorkestern, där den senare verksamheten helt kom att övertas av kommunen medan landstinget tog ansvar för museet.

Sedan uppdelningen av ovanstående ansvarsområden har Gävle kommun inte längre ansvar för museiverksamhet.

Aktuellt medborgarförslag är snarlikt ett annat medborgarförslag som inkom 2012 (12KS128) från föreningen Gävle Gille, genom Karl Axel Bladh och Gunnar Lidfeldt. Då betonades särskilt att platsen för museet gärna fick vara rådhuset. Både Kultur- och fritidsnämnden och Läns museet Gävleborg yttrade sig kring det tidigare medborgarförslaget, vilka i korthet återges nedan. Yttranden återfinns i sin helhet i bilaga ” Medborgarförslagsutlåtande dnr 17KS549”.

Kultur- och fritidsnämnden tillstyrkte medborgarförslaget (12KFN69) och föreslog att Gävle kommun skulle utreda möjligheterna för att se om det förelåg behov av en mer samlad funktion eller om de redan existerande instanserna av andra kulturinstitutioner i Gävle var tillräckliga. En sådan utredning ansåg nämnden vara av värde och i så fall skulle den även ta hänsyn till kommande kulturplan samt läns museets framtida planer.

I läns museets yttrande, 2012, uppgavs att deras tre befintliga basutställningar väl speglade Gävles historia, bl.a. ”Spår av Liv”, om hur omgivningarna kring Gävle och i länet såg ut under forntiden och ”Gyllene tider” om 1800-talets sjöfart och handel. Läns museet menade att det skulle bli för dyrt att bygga upp en ny museiinstitution. Däremot kunde läns museet tänka sig ett utvidgat uppdrag under förutsättning att det finansierades av kommunen, som innebar att kunna ansvara för och genomföra en starkt utökad mängd aktiviteter med fokus på Gävle idag och igår, som till exempel skolprojekt och utställningar till skolor och bibliotek inom Gävle kommun. Det skulle då kunna ske i samverkan med olika aktörer inom föreningslivet, kommunen och andra. I yttrandet skriver museet att *”I en stad av Gävles storlek och med dess långa historia, sedan år 1447¹, är det relevant och viktigt för identiteten att invånarna kan finna platser som tolkar staden och för berättelsen vidare.”*

Ordförandeberedningen föreslog kommunstyrelsen och vidare kommunfullmäktige, med hänvisning till läns museets yttrande, att besluta avslå medborgarförslaget (KF 2012, § 186) med motiveringen att det skulle medföra allt för stora kostnader att bygga upp en ny museiinstitution i form av ett nytt stadsmuseum. Av beslutet framgår däremot att kommunfullmäktige ställer sig positiv till läns museets förslag enligt ovan, att med olika institutioner och civilsamhället samverka kring en mer kreativ och effektiv hantering av resurser eftersom det skulle vara ett bättre alternativ. Förutsättningen för det som läns museet anförde i sitt yttrande, att kommunen behövde tillskjuta medel för en sådan samverkan tog kommunen då inte ställning till.

Läns museet har under hösten 2017 åter öppnat efter renoveringen som inneburit att museet varit stängt för allmänheten i nästan 2 år. Läns museichefen är kontaktad under våren 2018 och denne meddelar att basutställningarna kring arkeologin ”Spår av liv” och den om fartygshistorien kommer att delvis återställas men anpassas att mer att spegla länets historia. Museichefen betonar museets länsövergripande uppdrag. Läns museet

¹ Stadsrättigheter anses för Gävles del ha tilldelats 1446 genom privilegiebrev utfärdat av dåvarande kung Kristofer av Bayern.

Gävleborg är däremot enligt museichefen fortfarande positiv till att ansvara för ett utvidgat finansierat uppdrag i enlighet med deras yttrande 2012.

I aktuellt medborgarförslag föreslår Lidfeldt att även beakta möjligheter med digitalisering då ett museum inte nödvändigtvis behöver fyllas med fysiska föremål.

Digitalisering av kulturarv anses idag, ur ett demokratiskt och jämlikt perspektiv, vara en förutsättning för att bättre göra vårt kulturarv tillgängligt på lika villkor. Målmedvetna politiska beslut finns både inom EU (Den digitala agendan – Digitalisering av EU:s kulturarv för främjad tillväxt 2011 som bl.a. resulterat i www.Europeana.eu) och i Sverige med flera politiska beslut som bl.a. mynnat ut i en svensk museilag där bl.a. samverkan och digitalisering betonas. Av kommunens eget kulturpolitiska program (KF 2008, § 172) återfinns 7 olika strategier som alla är avsedda att bidra till att underlätta tillgänglighet till kultur under jämlika förhållanden. Under nr 5 "Kulturarv/miljö" återfinns ambitioner som med stöd av läns museets förslag kan uppnås genom samverkan och då inte minst rörande digitalisering, t.ex.

- Att bevara och levandegöra Gävles historia
- Att skapa en medvetenhet om vår lokala och regionala identitet genom att diskutera vår historia och göra den synlig och tillgänglig.
- Att genom kunskap om historien skapa goda förutsättningar för framtida utveckling.

Digitalisering av befintligt material som föremål och arkiv förutsätter ekonomiska och personella resurser. Kommunarkivet samverkar kring digitalisering idag med AME som inneburit flera fördelar. En samverkan kring digitalisering och om hur resultaten kan tillgängliggöras publikt behöver nödvändigtvis inte ske inom ramen för en ny institution. Dess resultat kan t.ex. hanteras genom samverkan inom ramen för planerna kring nytt kulturhus eller i en digital miljö.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag - Gävles historia och utveckling (17KS549-1)

Medborgarförslagsutlåtande (12KS128)

Eva Lindelöv Sjöo
 Enhetschef
 Administrativa avdelningen